

Briuselis, 2014 01 30
COM(2014) 60 final

**KOMISIJOS ATSAKYMAI Į EUROPOS AUDITO RŪMŲ SPECIALIOSIOS
ATASKAITOS**

**„VALSTYBIŲ NARIŲ ATLIEKAMŲ ŽEMĖS ŪKIO IŠLAIDŲ PATIKRŲ
REZULTATŲ PATIKIMUMAS“ PASTABAS**

KOMISIJOS ATSAKYMAI Į EUROPOS AUDITO RŪMŲ SPECIALIOSIOS ATASKAITOS

„VALSTYBIŲ NARIŲ ATLIEKAMŲ ŽEMĖS ŪKIO IŠLAIDŲ PATIKRŲ REZULTATŲ PATIKIMUMAS“ PASTABAS

SANTRAUKA

Bendras atsakymas į I–IX dalyse nurodytas pastabas

Audito Rūmai keletą metų kritikavo Komisiją, kad ji pernelyg pasikliauna valstybių narių atliktos kontrolės rezultatų statistiniais duomenimis ir juos naudoja kaip informacijos šaltinį likutiniam klaidos lygiui apskaičiuoti. Pirma, Komisija žinojo, kad ji negali visiškai pasikliauti valstybių narių kontrolės statistiniais duomenimis kaip vieninteliu žemės ūkio išlaidų klaidų lygio rodikliu. Štai kodėl daugelį metų ir iki 2012 m. metinės veiklos ataskaitos (MVA) ji likutiniam klaidos lygiui, apskaičiuotam remiantis statistiniais duomenimis, taikė 25 % patikimumo ribą. Tam Audito Rūmai nuolat prieštaravo. Antra, 2012 m. MVA Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas atsižvelgė į susirūpinimą dėl kontrolės statistinių duomenų ir, pasikonsultavęs su Komisijos centrinėmis tarnybomis, atsakingomis už metodinius klausimus, savo metodą pakeitė. Šio metodo Audito Rūmai 2012 m. metinėje ataskaitoje nekritikavo ir net pritarė jam, rekomenduodami tokį metodą taikyti ir EŽŪFKP.

Be to, šiame naujame nuo 2014 m. sausio mėn. taikomame horizontaliajame reglamente dėl BŽŪP kontrolės, finansavimo ir stebėsenos numatyta valstybių narių sertifikavimo įstaigoms nustatyti iš esmės didesnę atsakomybę už nuomonių dėl išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo teikimą ir už Komisijai valstybių narių perduodamų kontrolės rezultatų tvirtinimą.

Todėl Audito Rūmų ataskaitoje aptariama pakeista ir vis dar keičiama metodika. Todėl užuot sutelkusi dėmesį į istorinius elementus, Komisija yra linkusi daugiau dėmesio skirti esamiems ir būsimiems klausimams, taip pat patikimos metodikos sukūrimui, konstruktyviai padedant Audito Rūmams.

III. Rengdamas 2012 m. MVA, Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD sukūrė likutinio klaidų lygio apskaičiavimo metodą, kuriuo taip pat atsižvelgiama į vidaus ir Audito Rūmų atliktą auditą. Šis metodas buvo taikomas 2012 finansinių metų tiesioginėms išmokoms (t. y. apie 70 % BŽŪP išlaidų), o nuo 2013 finansinių metų bus taikomas ir kitoms BŽŪP išlaidoms, visų pirma, kaimo plėtros išlaidoms.

IV. Kuriant kontrolės sistemas vadovaujamosi tikslėmis ES taisyklėmis, kurios prireikus papildomos Komisijos gairėmis. Pavyzdžiui, mokėjimo agentūros atlieka visų paraiškų (100 %) administracines patikras iki mokėjimo ir ne mažiau kaip 5 % paraiškų kontrolę vietoje. Kontrolės sistemų atitiktį taisyklėms tikrina Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD auditoriai, o rizika ES biudžetui, kuri gali kilti iš nustatytų kontrolės sistemų trūkumų, pašalinama atliekant finansinius ištaisymus.

Mokėjimo agentūros taip pat privalo savo kontrolės rezultatus įtraukti į kasmet Komisijai siunčiamus statistinės kontrolės duomenis. Sertifikavimo įstaigos turi sistemingai tikrinti tokių parengtų statistinių duomenų tikslumą, visų pirma, palygindamos juos su atskirais sandoriais, ir pateikti nuomonę dėl jų.

Galiausiai, Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD 2012 paraiškų teikimo metų atskirus kontrolės duomenis pabandė perduoti per mokėjimams naudojamą IT sistemą (vadinamąją CATS). Šio automatinio duomenų perdavimo bandymas buvo sėkmingas ir nuo 2014 paraiškų teikimo metų jis bus taikomas daugumai BŽŪP priemonių ir išlaidų. Tai padės išvengti kontrolės statistinių duomenų netikslumų, kylančių dėl netinkamai parengtų atskirų duomenų.

V. Pačios Komisijos atlikto audito rezultatai rodo, kad kai kurių valstybių narių kontrolės sistemos neatitinka taisyklių, ir jas taikant aptinkamos ne visos klaidos.

Taigi, Komisija žinojo negalinti visiškai pasikliauti valstybių narių kontrolės statistiniais duomenimis, kaip vieninteliu su žemės ūkio išlaidomis susijusių klaidų lygio rodikliu. Štai kodėl daugelį metų ir iki 2012 m. MVA ji likutiniam klaidos lygiui, apskaičiuotam remiantis statistiniais duomenimis, taikė 25 % patikimumo ribą. Audito Rūmai tam nuolat priešinosi, tačiau neįvertino, kokių lygiu tai yra nepriimtina.

Galiausiai Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas atsižvelgė į šį susirūpinimą dėl kontrolės statistinių duomenų ir, pasikonsultavęs su Komisijos centrinėmis tarnybomis, sprendžiančiomis metodinius klausimus, pakeitė savo metodą (žr. atsakymą į III dalies pastabas). Audito Rūmai 2012 m. metinėje ataskaitoje šio metodo nekritikavo, priešingai – jam pritarė ir siūlė jį taikyti kitoms BŽŪP išlaidų sritims ir, visų pirma, kaimo plėtrai.

VI. Naujasis metodas, apibūdintas atsakyme į III dalies pastabas, leidžia Komisijai koreguoti valstybių narių statistinių duomenų klaidų lygį, jei Komisija ir (arba) Audito Rūmai nustato, kad neteisingų išlaidų aptikimo sistemos turi trūkumų.

VII. Komisija taip pat žinojo, kad sertifikavimo įstaigos pajėgios padaryti tik tam tikras jos prašomo padaryti darbo apimtis. Todėl nuo 2014 paraiškų teikimo metų sertifikavimo įstaigos, atsižvelgdamos į vykdomą BŽŪP reformą, turės stengtis padidinti mokėjimo agentūrų atliekamos kontrolės patikimumą.

VIII. Nepaisant tam tikrų trūkumų, laikomasi nuomonės, kad pateikta informacija yra naudinga stebėsenos tikslais ir iš jos galima spręsti apie tai, kokias klaidas aptiko valstybės narės, vykdydamos administracines patikras ir patikras vietoje. Kaip jau minėta pirmiau, Komisijos taikomas naujasis metodas leidžia klaidų lygį nustatyti pagrįsčiau, nei remiantis tik valstybių narių kontrolės statistiniais duomenimis.

IX. Komisija neteigia, kad jos atlikti valstybių narių kontrolės statistinių duomenų koregavimai yra statistiškai teisingi, tačiau mano, kad tai yra labiausiai pagrįsti skaičiavimai, neturint jokių kitų patikimesnių duomenų. Šis metodas – intensyvių vidaus diskusijų Žemės ūkio ir kaimo plėtros generaliniame departamente ir Komisijos centrinėse tarnybose rezultatas.

Komisija pažymi, kad 2012 m. metinėje ataskaitoje Audito Rūmai rekomenduoja, kad:

„Komisija DG AGRI metinėje veiklos ataskaitoje turėtų taikyti panašų metodą EŽŪFKP kaip ir atsietajai pagalbai už plotą, kuomet ji atsižvelgia į savo atitikties auditų rezultatus, vertindama kiekvienos mokėjimo agentūros klaidų lygį.“

X.

Komisija pritaria Audito Rūmų nuomonei, kad reikėtų pagerinti administracines patikras ir patikras vietoje. Tokių patikrų tinkamumas yra tikrinamas ir (arba) vertinamas atliekant atitikties auditą, o patikrų pagerinimo rekomendacijos teikiamos valstybėms narėms. Komisija taip pat reguliariai informuoja valstybes nares apie dažniausius vykdančių auditą nustatytus faktus, skatindama taikyti gerąją patirtį.

Komisija mano, kad ji šią rekomendaciją įgyvendina nuolat, kaip nurodyta toliau, ir, vykdydama BŽŪP reformą, sustiprino tam tikras priemones.

Kai Komisija, o iš tikrųjų Audito Rūmai nustato valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų, ji visomis turimomis priemonėmis skatina valstybes nares ištaisyti padėtį. Galimos taikyti priemonės yra atitikties patvirtinimo procedūra, kurią pritaikius atliekami finansiniai ištaisymai, ne tik apsaugantys ES biudžetą, bet ir reikšmingai skatinantys valstybes nares, ir reikalavimas valstybėms narėms įgyvendinti trūkumų šalinimo veiksmų planus. Taip pat buvo sustabdyti

mokėjimai iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), o naujame horizontaliajame reglamente dėl BŽŪP kontrolės, finansavimo ir stebėsenos, kuris įsigalioja 2014 m. sausio mėn., numatytas sugriežtintas mechanizmas dėl mokėjimų sustabdymo valstybėms narėms, nesugebėjusioms įgyvendinti taisomųjų veiksmų plano.

Siekiant aptikti trūkumus, nuolat vykdomas pagalbos už plotą schemas apskritai ir žemės sklypų identifikavimo sistemos (ŽSIS) konkrečiai auditas. Komisija laikosi labai griežto požiūrio į neveiksmingą ŽSIS taikymą ir valstybės narės turi padaryti skubius pakeitimus, kuriuos Komisija atidžiai stebi vykdydama paskesnę auditą. Kartu bet kokia rizika ES biudžetui pašalinama atliekant finansinius ištaisymus.

Pirma įtrauka. Įgyvendinant BŽŪP reformą, bus atnaujintos kontrolės gairės, taip pat priimti deleguotieji ir įgyvendinimo aktai. Visa tai bus aptarta ir paaiškinta mokėjimo agentūroms, kurios turės šių dokumentų laikytis, ir sertifikavimo įstaigoms, kurios turės tikrinti, kaip mokėjimo agentūros jų laikosi.

Komisija taip pat peržiūrės valstybėms narėms pateiktas gaires dėl statistinių duomenų parengimo ir, visų pirma, sieks suderinti atskirų sektorių gerąją patirtį. Gairės bus peržiūrėtos, visų pirma, atsižvelgiant į automatinį statistinių duomenų perdavimą, taip pat į BŽŪP reformos įgyvendinimo taisykles.

Komisija toliau prašys valstybių narių, kad jos gerintų siunčiamų kontrolės duomenų tikrinimo procedūras.

Antra įtrauka. Pagal naują horizontalųjį reglamentą dėl BŽŪP kontrolės, finansavimo ir stebėsenos, kuris įsigalioja 2014 m. sausio mėn., bus reikalaujama, kad sertifikavimo įstaigos teiktų nuomonę dėl sandorių teisėtumo ir tvarkingumo. Tai reiškia, kad reikės mokėjimo agentūrų jau patikrintų sandorių naujos reprezentatyvios imties ir patvirtinti (arba atmesti) susijusius kontrolės statistinius duomenis. Tikimasi, kad šis papildomas darbas padės pagerinti mokėjimo agentūrų kontrolės duomenų kokybę ir kartu su sertifikavimo įstaigos nuomone padės padidinti patikinimo laipsnį.

Trečia įtrauka. Komisija pabrėžia, kad įvairios veiklos priežastys lėmė tai, kad statistinių duomenų pateikimo terminai yra skirtingi, ir taip nėra vien tik dėl MVA teikimo priežasčių. Komisija pažymi, kad siekiant išvengti duomenų perdavimo keletą kartų, turint omenyje valstybėms narėms tenkančią didelę administracinę tokių duomenų parengimo našta, būtina nustatyti optimalų laikotarpį, per kurį tokie duomenys turėtų būti gauti.

2012 m. Komisija atliko išmokų už plotą kontrolės duomenų automatiško perdavimo bandymą. Tie duomenys buvo tokiu būdu perduoti 2013 m. liepos mėn., ir pradinis jų išsamumo ir kokybės vertinimas yra teigiamas. Bus padaryti pakeitimai siekiant tokiu pat būdu automatizuoti visų tokių susijusių kontrolės duomenų siuntimą. Tai leis sumažinti netinkamo duomenų rinkimo riziką ir užtikrins, kad toks pat metodas būtų taikomas visose valstybėse narėse.

Naujame horizontaliajame reglamente dėl BŽŪP kontrolės, finansavimo ir stebėsenos įvesta nuostata, leidžianti Komisijai sustabdyti mokėjimus valstybėms narėms, jei tie kontrolės duomenys nebuvo atsiųsti per nurodytą terminą.

Galiausiai, sertifikavimo įstaigoms pradėjus naują veiklą, susijusią su teisėtumu ir taisyklingumu, Komisija galės susidaryti tvirtesnę nuomonę dėl pačios kontrolės patikimumo ir didesnę patikinimą dėl klaidų lygio.

Ketvirta įtrauka. Šiame naujame horizontaliajame reglamente numatyta, kad sertifikavimo įstaigos, remdamosi EŽŪGF ir EŽŪFKP reprezentatyviomis imtimis, turės sistemingai tikrinti mokėjimo agentūrų atliktos administracinės kontrolės ir kontrolės vietoje patikimumą. Komisijos parengtomis gairėmis siekiama užtikrinti, kad šis darbas būtų atliktas remiantis griežta statistine metodika ir kad jo rezultatai sustiprintų patikinimą dėl sandorių teisėtumo ir tvarkingumo ir nurodytų tikrą

kiekvienos valstybės narės ir kiekvieno fondo likutinį klaidų lygį. Tai leistų Komisijai palaipsniui sumažinti poreikį atskirai tikslinti (kaip yra dabar) valstybių narių pateiktą statistiką.

Tuo tarpu Komisija taikys naują metodą, nurodytą atsakyme į III dalies pastabas, ir įgyvendins Audito Rūmų 2012 m. metinėje ataskaitoje pateiktą rekomendaciją. „Komisija Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD metinėje veiklos ataskaitoje taiko panašų metodą dėl EŽŪFKP atsietosios pagalbos už plotą – vertindama klaidos lygį kiekvienos mokėjimo agentūros atžvilgiu ji atsižvelgia į savo pačios atlikto atitikties audito rezultatus.“

Vykdydama audito veiklą, Komisija toliau daugiausiai dėmesio skirs sistemingam mokėjimo agentūrų auditui, remdamasi rizika ir taikydama atitikties patvirtinimo procedūrą, kad užtikrintų, jog nustatytų kontrolės sistemų trūkumų keliama rizika būtų pašalinta. Taip pat bus atliekamas sertifikavimo įstaigų naujų užduočių, susijusių su teisėtumu ir tvarkingumu, techninių rekomendacijų teikimu ir siekiu pagerinti patikinimą, auditas.

PASTABOS

Bendras atsakymas į 28–36 dalių pastabas

Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato 2012 m. metinėje veiklos ataskaitoje (MVA) jau buvo teigiama, kad „...valstybių narių kontrolės statistiniai duomenys turi būti vertinami atsargiai“. Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD jau įsipareigojo 2012 m. MVA atsietajai tiesioginei pagalbai taikytą integruotą metodą 2013 m. MVA taikyti ir BŽŪP kitų sričių išlaidoms – t. y. valstybių narių statistiniai duomenys bus pakoreguoti atsižvelgiant į Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD atlikto audito nustatytus faktus, taip pat į Audito Rūmų ir sertifikavimo įstaigų nustatytus faktus.

30. Komisija atsižvelgia į Audito Rūmų pastabą dėl priežiūros ir kontrolės sistemų veiksmingumo atitinkamose mokėjimo agentūrose, atlikdama atitikties patvirtinimo procedūras.

Dėl 2011 m. Komisija pažymi, kad dauguma nurodytų klaidų finansine prasme buvo santykinai nereikšmingos ir dažniausiai jos buvo susijusios su nedideliais skirtumais, atsiradusiais Audito Rūmams pakartotinai išmatavus žemės sklypus (42 Audito Rūmų nustatytos klaidos yra dėl labai nedidelių skirtumų, atsiradusių pakartotinai išmatavus žemės sklypus, o 24 klaidų atveju klaidų lygis buvo mažesnis nei 2 %).

Tą patį galima pasakyti ir apie 2012 m.: dauguma kiekybinių klaidų finansine prasme buvo santykinai nereikšmingos ir taip pat susijusios su labai nedideliais skirtumais, atsiradusiais Audito Rūmams pakartotinai išmatavus žemės sklypus (36 Audito Rūmų nustatytų klaidų atvejais klaidų lygis buvo žemesnis nei 5 %, iš jų 23 atvejais – mažesnis nei 2 %).

32. Apskaičiuodama likutinį klaidų lygį, Komisija įvertina, kokį poveikį nurodyti trūkumai galėjo turėti VN pateiktiems duomenims.

Pirma įtrauka. Komisija privalo laikytis Tarybos reglamente (EB) Nr. 73/2009 nustatyto ūkininko apibrėžimo.

Antra įtrauka. Nors Komisija ne visada sutinka su Audito Rūmų auditoriais, kad plotai turi tiksliai atitikti tinkamumo kriterijus, tais atvejais, kai ji nustato, jog valstybė narė neteisingai užregistravo kriterijus atitinkantį plotą, problema toliau nagrinėjama vykdant sąskaitų patvirtinimo procedūrą.

Trečia įtrauka. Konkrečiu Audito Rūmų nurodytu atveju atitinkama mokėjimo agentūra laikėsi nuomonės, kad jos atlikta sklypų pakeitimo procedūra buvo „akivaizdžių klaidų“ – ši sąvoka yra numatyta ES teisės aktuose ir (arba) gairėse – ištaisymas. Kaip nurodyta ankstesnėse pastabose, Komisija nepritaria Audito Rūmų nuomonei dėl „akivaizdžios klaidos“ sąvokos taikymo sklypų sumaišymo atveju.

Ketvirta įtrauka. Mokėjimo agentūros ne visada nusprendžia, kaip reikėtų apskaičiuoti teisę į išmokas. Daugeliu atvejų nurodymus dėl teisės į išmokas apskaičiavimo parengia valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos.

Penkta įtrauka. Nors Komisija ne visada sutinka su Audito Rūmų auditoriais, kad plotai turi tiksliai atitikti tinkamumo kriterijus, tais atvejais, kai ji nustato, jog valstybė narė neteisingai užregistravo kriterijus atitinkantį plotą, problema toliau nagrinėjama vykdant sąskaitų patvirtinimo procedūrą.

1 langelis. Neteisingų duomenų ŽSIS pavyzdžiai

Italijos valdžios institucijų teigimu, Lombardijos problema išspręsta dar 2011 m. Komisija šį atvejį nagrinėja atlikdama sąskaitų atitikties patvirtinimo procedūrą.

Komisija žino problemas, susijusias su ganyklų tinkamumu finansuoti Ispanijoje. Ispanijos nacionalinių valdžios institucijų paprašyta imtis veiksmų šiuo klausimu, ir 2010 m. lapkričio mėn. jos pateikė ŽSIS tobulinimo planą, kuriame, visų pirma, numatytos priemonės dėl atitikties koeficiento taikymo ganyklų sklypams ir priemonės, užtikrinančios sistemingą ŽSIS atnaujinimą, atsižvelgiant į patikrų vietoje rezultatus. Komisija toliau stebės, kaip nacionalinės valdžios institucijos įgyvendina šį planą.

Komisija taip pat nustatė kelis atvejus Vengrijoje, kai ŽSIS nebuvo atnaujinta, atsižvelgiant į patikrų vietoje rezultatus, ir raštu paprašė Vengrijos valdžios institucijų imtis priemonių šiuo klausimu.

33. Audito Rūmai apie šiuos trūkumus jau pranešė ankstesniais metais. Atitinkamos rekomendacijos įgyvendinamos nuo 2010 m., bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir prireikus vykdant atitikties vertinimo procedūras.

34. Komisija pažymi, kad dauguma nurodytų klaidų, susijusių su 2011 m., finansine prasme buvo santykinai nereikšmingos (pusė klaidų yra susijusios su mažesne nei 5 % verte).

35. Apskaičiuodama likutinį klaidų lygį, Komisija įvertina, kokį poveikį nurodyti trūkumai galėjo turėti VN pateiktiems duomenims.

3 langelis. Nepakankamos valstybės narės patikrų vietoje kokybės pavyzdys

Šis klausimas buvo nagrinėjamas tyrime, kurio rezultatai yra tokie:

- pakartotinai įvertinusi atvejį, mokėjimo agentūra nusprendė susigrąžinti konkrečiam projektui jau išmokėtą paramą;
- tikrinimo procedūra ir kontroliniai sąrašai buvo atnaujinti, siekiant apsidrausti nuo to, kad tikrintojas gali nepastebėti, jog žemės ūkio paskirties statinys turi labai daug gyvenamojo namo požymių;
- buvo atliktos visų projektų, kuriuos tikrino ir patvirtino tas pats inspektorius, kuris patvirtino kriterijų neatitinkantį projektą, pakartotinės (*ex post*) patikros;
- buvo atliktos visų projektų, panašių į kriterijų neatitinkantį projektą, pakartotinės (*ex post*) patikros;
- vykdant šią *ex post* kontrolę nustatyta nedidelių pažeidimų, kuriems dabar taikomi standartiniai prieštaravimo procedūros etapai ir dėl kurių tikriausiai reikės susigrąžinti dalį jau išmokėtos pagalbos.
- Vis dėlto, kadangi paskutinį kartą pakartotinai buvo tikrinami tik projektai, susiję su naujais pastatais, o ne su esamų pastatų restruktūrizavimu, Komisija paprašė Italijos valdžios institucijas pakartotinai patikrinti ir tuos projektus. Šių galutinių *ex post* patikrų rezultatai bus atsiųsti iki 2013 m. gruodžio 30 d.

4 langelis. Neaptikto viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimo pavyzdys

Kaip nurodyta atsakyme į 2012 m. metinės ataskaitos pastabas, Komisijos tarnybos atsižvelgs į Audito Rūmų nustatytus faktus, nurodydamos nacionalinėms valdžios institucijoms apsaugoti ES finansinius interesus ir susigražinti neteisėtai išmokėtas sumas.

Komisija, atlikdama auditą Rumunijoje, taip pat nustatė didelių trūkumų, ir dėl to taikoma sąskaitų patvirtinimo procedūra.

36. Komisija pripažino šį trūkumą ir todėl savo 2012 m. MVA patikinimui dėl valstybių narių kontrolės statistinių duomenų taiko kitokį metodą. Siekdama įvertinti valstybių narių nenustatytų klaidų ir todėl neįtrauktų į jų statistiką mastą, ji atsižvelgia į kitų audito įstaigų nuomones, įskaitant Audito Rūmų audito įrodymus.

38. Komisija pereina prie automatinio kontrolės statistinių duomenų perdavimo (bandomasis perdavimas sėkmingai atliktas 2012 m. liepos mėn.) ir tuo tikslu rengia išsamesnes vidaus ir valstybėms narėms skirtas gaires ir procedūras. Taip pat žr. atsakymus į 39 ir 41 dalių pastabas.

39. Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD nenustatė galutinės privalomos datos, iki kurios turėtų būti parengtos statistinių duomenų ataskaitos, nes jam svarbiau apskritai gauti atnaujintus statistinius duomenis, kad ir kitais metais. Tačiau valstybėms narėms Kaimo plėtros komitete nuolat primenama apie tai, kaip yra svarbu pateikti statistinius duomenis. Vis dėlto gali būti, kad tarpinė privaloma data bus nustatyta.

Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD vertina statistinių duomenų išsamumą išsamiai nagrinėdamas sertifikavimo įstaigų metinę ataskaitą ir prireikus gali pradėti atitikties patvirtinimo procedūras.

Tiesa, kad duomenys yra neišsamūs ir kad klaidų lygis apskaičiuojamas tik remiantis statistiniuose duomenyse nurodytomis išlaidomis. Tačiau Komisija nustatė, kad tik apie 0,6 % tiesioginės pagalbos išmokų sumos, susijusios su 2010 paraiškų teikimo metais, buvo išmokėti po nurodyto 2011 m. birželio 30 d. termino, todėl gali būti, kad ji į kontrolės statistinius duomenis nebuvo įtraukta. Todėl šios 0,6 % tiesioginės pagalbos išmokų sumos poveikis tokių kontrolės statistinių duomenų tikslumui, siekiant nustatyti klaidų lygį, yra labai nedidelis.

5 langelis. Pavyzdžiai, kaip kai kurios audituotos agentūros ataskaitoje pateikė neišsamius arba netikslius duomenis

Žr. atsakymą į 92 dalies pastabas.

40. Kaip nurodė Audito Rūmai, dabartinėse gairėse apie pakartotinį statistinių duomenų pateikimą nėra kalbama. Nepaisant to, gavusi valstybių narių statistinius duomenis, Komisija pirmiausiai atlieka jų nuoseklumo ir patikimumo patikrą, ir prireikus susisieikia su valstybėmis narėmis, kad patikrintų galimas klaidas, ir tik tada juos naudoja metinėje veiklos ataskaitoje. Atnaujintų duomenų taip pat prašo Kaimo plėtros komitetas, taip pat jie gali būti reikalingi per audito misijas ir dvišalius posėdžius.

Be to, reikalaujant sistemingai atnaujinti statistinius duomenis, papildoma administracinė našta būtų užkraunama ne tik valstybėms narėms, bet ir Komisijai, nes reikėtų iš naujo tikrinti ir įtraukti iš dalies pakeistus duomenis į sudėtingą likutinio klaidų lygio skaičiavimo pagrindą. Galiausiai galimybė gauti, patikrinti ir apdoroti peržiūrėtus duomenis, kad juos būtų galima įtraukti į generalinio direktorato metinę veiklos ataskaitą, yra labai maža. Komisija pabrėžia, kad pateikti kontrolės statistiniai duomenys ir jų klaidų lygis nėra valstybių narių metinių ataskaitų dalis, ir jų tikslumas neturi būti patvirtintas tuo pačiu mastu. Jie daugiau naudojami klaidos buvimui nustatyti ir Komisija, prieš įdiegdama naują klaidos lygio koregavimo metodą, jais tvirtai nesirėmė, taip parodydama, kad jų reikšmė tikriausiai yra nedidelė.

Galiausiai, buvo pabandyta automatiškai perduoti 2012 paraiškų teikimo metų pagalbos už plotą statistinius duomenis. Darbas buvo pradėtas dar 2011 m., atitinkamai iš anksto valstybėms narėms pateikus techninius reikalavimus, o 2012 paraiškų teikimo metų duomenys buvo perduoti ir automatiškai persiųsti į Komisijos duomenų bazę iki 2013 m. liepos 15 d. Komisijos pradinis kokybės įvertinimas buvo teigiamas. Užbaigus būtiną peržiūrą, bus pradėtas duomenų, susijusių su kitomis BŽŪP pagrindinių sričių išlaidomis, perdavimo automatizavimas ir tikimasi, kad jis pradės veikti 2014 paraiškų teikimo metais. Atsižvelgdama į tai, Komisija rengia išsamesnes vidaus ir valstybėms narėms taikomas gaires ir procedūras.

41. Komisija stengiasi, kad pernelyg neišaugtų valstybių narių administracinė našta. Tačiau automatizavus kontrolės statistinių duomenų perdavimą, turėtų pagerėti atliktų patikrų atsekamumas.

Bendras atsakymas į 42–46 dalių pastabas

Komisija supranta, kad kai kurios mokėjimo agentūros dar turi pagerinti savo kontrolės duomenų rengimą ir patikrinimą. Iš tiesų, Komisija, vykdydama auditą, dažniausiai lygina statistinių duomenų ataskaitas su atskiros kontrolės duomenimis ir dažnai randa nenuoseklumų.

Dėl šios priežasties Komisija pradėjo automatizavimo procedūrą, kuri leidžia mokėjimo agentūroms atskiros kontrolės duomenis perduoti per atskiriems mokėjimams taikomą sistemą. 2012 paraiškų teikimo metais taikytas projektas automatizuotai perduoti duomenis apie išmokas už plotą (2013 m. liepos 15 d. komunikatas) buvo sėkmingas, ir jis bus taikomas kitoms BŽŪP priemonėms.

Taip automatizavus duomenų perdavimą sumažinama administracinė našta ir panaikinamos visos duomenų parengimo klaidos.

44. Ketvirta įtrauka. Papildoma informacija dėl ankstesnių metų gali tik perversinti klaidos lygį. Net tuo atveju, jei informacija nurodoma neteisingoje lentelėje, kaimo plėtros statistinių duomenų likutiniam klaidų lygiui tai neturėtų jokio poveikio. Taigi, galima daryti išvadą, kad nė vienu iš dviejų nurodytų atvejų klaidos lygis nesumažėjo.

6 langelis. Patikrų vietoje pavyzdžiai, kai jos neatitiko visų reglamentavimo reikalavimų, pagal kuriuos jas būtų galima ataskaitoje nurodyti kaip patikras vietoje.

Lenkijos pavyzdyje patikros buvo atliktos, mokėjimo agentūra nustatė ir visapusiškai užregistravo klaidą, bet netyčia dalį patikros priskyrė ne patikros vietoje kategorijai, bet administracinės patikros kategorijai.

7 langelis. Nustatytų klaidų, kurios turėjo reikšmingą poveikį Komisijai pateiktam klaidų lygiui, pavyzdžiai

Antra pastraipa. Su Bulgarija susijusiame pavyzdyje mokėjimo agentūros duomenys buvo klaidingi, tačiau iš tikrųjų ji tik perversino klaidos lygį.

Bendras atsakymas į 47–50 dalių pastabas

Sertifikavimo įstaigų atliktų patikrų skaičius atitinka Komisijos tokioms įstaigoms skirtos gairėse nurodytos imties dydį. Tačiau Komisija jau keletą metų laikosi nuomonės, kad reikia pagerinti valstybių narių patikrų kokybę, jų ataskaitų apie tokias patikras teikimą ir sertifikavimo įstaigų patikinimą. 2009 m. pabaigoje ji pasiūlė savanorišką sertifikavimo įstaigų patikinimo pagerinimo programą, pagal kurią joms reikėtų atlikti pakartotinas mokėjimo agentūrų patikrų vietoje reprezentatyvias imtis. Šia galimybe pasinaudojo tik labai nedaug mokėjimo agentūrų, ir jų rezultatai buvo labai skirtingi.

Tačiau vykdant bendrosios žemės ūkio politikos reformą buvo pasiektas politinis susitarimas dėl naujo horizontaliojo reglamento nuostatos dėl BŽŪP finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuria

reikalaujama, kad sertifikavimo įstaigos pateiktų nuomonę dėl sandorių, susijusių su išlaidomis, teisėtumo ir tvarkingumo. Tam reikės reprezentatyvios sandorių imties išsamios peržiūros ir pakartojimo (60–170 vieno fondo sandorių, atsižvelgiant į daugelį veiksnių, įskaitant gyventojų skaičių).

Todėl Komisija mano, kad nustatytos problemos jau sprendžiamos teisinėse iniciatyvose, kurias ji pasiūlė ir kurios bus priimtos 2014 m. pradžioje.

8 langelis. Sertifikavimo įstaigų trūkumų, susijusių su tuo, kad jų patikrų metu nėra patikrinami visi ES finansavimo reikalavimai, pavyzdžiai

Į Audito Rūmų nustatytus faktus bus atsižvelgta sertifikavimo grupei atliekant rizikos analizę.

51. Prireikus atitinkamoms sertifikavimo įstaigoms buvo teikiamos rekomendacijos pagerinti savo darbo kokybę ateityje. 2012 m. rugsėjo mėn. ekspertų grupės posėdyje nustatyti faktai ir rekomendacijos buvo pateiktos susipažinti visoms sertifikavimo įstaigoms. Kai kurios sertifikavimo įstaigos gerai suvokia, kokias patikras reikia atlikti ir kokių tikslų, o kitos kartais atlikdamos patikrinimus nepakankamai įsigilina ir vertina tik formaliai.

Komisija mano, kad dauguma nustatytų pažeidimų buvo nedideli ir nesukėlė abejonių dėl Komisijos patikinimo MVA šiuo klausimu.

Bendras atsakymas į 52–54 dalių pastabas

Paprastai Komisija tęsia sertifikavimo įstaigų darbo peržiūrą nagrinėdama dokumentus, susijusius su sąskaitų finansiniu patvirtinimu, taip pat sertifikavimo įstaigų auditų misijomis. Atsižvelgiant į patirtį, įgytą savanoriškai taikant didesnio patikinimo procedūrą, peržiūros sertifikavimo įstaigų gairės, siekiant sertifikavimo įstaigoms suteikti naują įgaliojimą tikrinti išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą.

Bendras atsakymas į 56–57 dalių pastabas

Komisija pritaria Audito Rūmų nuomonei, kad šiuo metu sertifikavimo įstaigų tikrinimui skirta imtis yra per maža. Šiuo tikslu gairių dėl naujų sertifikavimo įstaigų užduočių, pagrindžiančių nuomonę dėl teisėtumo ir taisyklų, projekte nustatytas statistiškai teisingas darbo atlikimo modelis, pradėtas taikyti sertifikavimo įstaigų darbo pobūdžiui, siekiant užtikrinti, kad būtų pagrįsta tikrinti kiekvieną atliktą sandorį. Be to, numatoma, kad ateityje sertifikavimo įstaigų darbas bus labiau stebimas.

58. Komisija mano, kad jos informacinė sistema atitinka savo paskirtį. Visų pirma, valstybių narių informacija patenkina veiklos ir audito paslaugų poreikius. Bus laikomasi (ir tikrinama, ar laikomasi) teisės aktuose nustatytų terminų.

59. Komisija renka informaciją apie administracines patikras ir patikras vietoje n paraiškų pateikimo metais, dėl kurių mokėjimai įvykdyti nuo n metų gruodžio mėn. iki $n+1$ metų birželio mėn. ir apie kuriuos pranešta Komisijai $n+1$ metų liepos mėn. Finansinių metų $n+1$ metinė veiklos ataskaita parengiama $n+2$ kovo mėn.

Komisija pažymi, kad, užuot statistinius duomenis naudojusi reikalavimų vykdymui valstybėse narėse stebėti, ji juos naudoja siekdama patikrinti, *inter alia*, ar kontrolės atvejų skaičius atitinka teisės aktų reikalavimus. Statistiniai duomenys taip pat naudojami kaip valdymo priemonė valstybėms narėms. Jie yra naudingas informacijos šaltinis apie aptiktas klaidas, kurios turi būti ištaisytos konkrečiais metais.

60. Tiesioginių išmokų mokėjimo laikotarpis n paraiškų teikimo metais yra nuo $n-10$ metų iki $n-6$ metų + 1 metų (taigi mokėjimo laikotarpis yra $n+1$ finansiniai metai, dėl kurių $n+1$ metų metinė veiklos ataskaita rengiama $n+2$ metų kovo mėn.). Taigi kontrolės statistiniai duomenys

negali būti atsiųsti iki tol, kol paraiškų teikimo metai nėra pasibaigę. Nors kartais mokėjimai vykdomi ir po šios datos, paprastai jie atliekami santykinai retai, ir jų finansinis poveikis yra nedidelis. Teisės aktų pasiūlymuose dėl BŽŪP reformos siūloma suderinti mokėjimo laikotarpį ir EŽŪGF IAKS taikomą laikotarpį su EŽŪFKP IAKS laikotarpiu. Viena iš priežasčių – užtikrinti geresnę ryšį tarp paraiškų teikimo metų duomenų ir finansinio vykdymo duomenų. Liepos 15 d. terminas taip pat suteikia galimybę valstybėms narėms prireikus padaryti pakeitimus iki kitų paraiškų teikimo metų pradžios.

61. Įvykdytos kontrolės statistinių duomenų siuntimo terminai yra nustatyti atitinkamuose ES teisės aktuose. Ne visada įmanoma naujausius statistinius duomenis gauti laiku, kad juos būtų galima įtraukti į MVA.

62. Komisija pažymi, kad vieninteliai statistiniai duomenys, kuriuos galima laikyti „ne visiškai tinkamais“, yra EŽŪFKP statistiniai duomenys, kuriems netaikoma IAKS, kai jų laikotarpis ne visiškai sutampa su MVA finansiniais metais.

63. Audito Rūmų nurodyti duomenys buvo išsiųsti elektroniniu būdu tiesiai į CATS duomenų bazę 2013 m. liepos mėn. pagal bandomąjį projektą. Taip buvo gauti visi duomenys apie tiesioginę pagalbą už plotą, leidžiantys Komisijai padidinti savo atliekamos patikros apimtį. Tačiau atkreipiamas dėmesys į tai, kad valstybių narių oficialios finansinės deklaracijos (įskaitant Audito Rūmų nurodytas „x“ lenteles) dėl tuos statistinius duomenis pagrindžiančių sandorių yra atsiunčiamos $n + 1$ metų vasario mėn. – praėjus tik 4 mėnesiams po atitinkamų finansinių metų pabaigos. Metinių deklaracijų pateikimo laikotarpis sutampa su generalinio direktorato metinės veiklos ataskaitos, kuri turi būti pasirašyta iki $n + 1$ metų kovo mėn. pabaigos, pateikimo laikotarpiu, todėl tampa neįmanoma išsamiai palyginti „x“ lentelės duomenų su ankstesnių metų liepos mėn. atsiųstais statistiniais duomenimis.

Bendras atsakymas į 66–68 dalių pastabas

Komisija mano, jog vykdam atitikties auditą valstybėse narėse sistemingai patikrinti visų statistinių duomenų yra neįmanoma. Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato skaičiavimais, kiekvienais metais valstybės narės atlieka daugiau kaip 900 000 patikrų, per kurias surenkami kontrolės statistiniai duomenys, todėl vykdyti Audito Rūmų nurodytos apimties tikrinimo būtų neįmanoma.

Auditas turi būti atliekamas siekiant nustatyti pagrindinę riziką. Nors veiksmų dėl to yra imamasi, tikrinti visų dėl statistinių duomenų iškilusių klausimų yra neįmanoma. Kontrolės statistinių duomenų patikra nėra pagrindinis atitikties audito tikslas: juo greičiau siekiama tikrinti kontrolės sistemų veikimą ir valdymą. Be to, daugelis konkrečių metų auditų atliekama jau parengus metinę veiklos ataskaitą.

Atsižvelgiant į ES teisės aktuose numatytą terminą ir audito procedūrą, ne visada yra įmanoma gauti atnaujintus statistinius duomenis laiku, kad juos būtų galima įtraukti į MVA.

Dėl elementų, kurių auditą ir patikrą turi atlikti Komisijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato auditoriai, įvairovės laikytis Audito Rūmų pasiūlymo, atsižvelgiant į turimus išteklius, nepadarant žalos pagrindinei veiklai, tampa neįmanoma. Vis dėlto, rengdamos nuomonę dėl teisėtumo ir tvarkingumo, sertifikavimo įstaigos turės skirti daugiau dėmesio statistinių duomenų ataskaitoms.

69. Kaip jau paaiškinta pirmiau, atitikties patvirtinimo procedūros pagrindinis tikslas nėra tikrinti valstybių narių kontrolės statistikos. Ja greičiau siekiama patikrinti valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemas, taip pat atsižvelgti į Audito Rūmų nustatytus faktus ir pašalinti ES biudžetui iškilusią riziką.

70. Komisija visada suprato, kad valstybių narių neteisėtai išmokėtų sumų apskaičiavimai nėra visiškai patikimi. Todėl siekiant paremti Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato metinį patikinimo pareiškimą atsižvelgiama į kitus įrodymus.

71. Nors Komisija sutinka, kad Audito Rūmų nurodytos imtys nebuvo pakankamai reprezentatyvios, dėl taikyto metodo dažniausiai likutinis klaidų lygis buvo pervertintas.

72. Sertifikavimo įstaigoms skirtų veiklos po 2013 m. gairių projekte pasiūlytas statistiškai teisingas audito patikinimo modelis, kurį patariama taikyti mokėjimo agentūroms. Siūloma, kad patikinimas būtų pagrįstas ne tik sistemos patikrinimo rezultatais, bet ir patikimesniu esminiu metodu (kai įmanoma, dvigubos paskirties patikrinimu).

Bendras atsakymas į 73-78 dalių pastabas

Audito Rūmai kritikavo Komisiją, kad ji naudojo valstybių narių pateiktus duomenis apie jų atliktą kontrolę. Todėl Komisija iš dalies pakeitė savo metodą ir tada pati savaip išaiškino šiuos duomenis, siekdama įvertinti atskirus elementus (pavyzdžiui, buvo neteisingai išaiškintas ES ir (arba) nacionalinės teisės aktų taikymas, kontrolė turėjo trūkumų), ir tai gali reikšti, kad statistiniai duomenys neleidžia susidaryti viso vaizdo. Šį metodą patvirtino Komisijos centrinės tarnybos, ir jis yra laikomas tinkama priemone pagerinti patikinimą, kuris gali būti pagrįstas valstybių narių pagal pasidalijamojo valdymo principą atliekamu darbu.

Pagal peržiūrėtą metodiką ir turimą Audito Rūmų audito informaciją, sertifikavimo įstaigos nustatyti faktai ir Komisijos audito rezultatai yra integruojami atliekant bendrą mokėjimo agentūros padėties vertinimą, ir į juos atsižvelgiama rengiant suvestinius duomenis atskiros valstybės narės ir EU-27 valstybių narių lygmeniu.

Kaip nurodyta atsakyme į Audito Rūmų 2012 m. metinės ataskaitos pastabas, naujas integruotas metodas, kuris 2012 m. buvo taikomas tik atsietajai tiesioginei pagalbai, bus toliau tobulinamas ir kiek įmanoma plačiau taikomas kitoms 2013 m. BŽŪP priemonėms ir, visų pirma, kaimo plėtrai. Taip Komisija atsižvelgs į Audito Rūmų 2012 m. metinę ataskaitą, kurioje rekomenduojama, kad: „Komisija DG AGRI metinėje veiklos ataskaitoje turėtų taikyti panašų metodą EŽŪFKP kaip ir atsietajai pagalbai už plotą, kuomet ji atsižvelgia į savo atitikties auditų rezultatus, vertindama kiekvienos mokėjimo agentūros klaidų lygį.“

78. Kaip nurodyta atsakyme į Audito Rūmų 2012 m. metinės ataskaitos pastabas, naujas integruotas metodas, kuris 2012 m. buvo taikomas atsietajai tiesioginei pagalbai, bus toliau tobulinamas ir kiek įmanoma plačiau taikomas kitoms BŽŪP priemonėms ir, visų pirma, kaimo plėtrai 2013 m.

Komisija mano, kad šiuo veiksmu ji įgyvendins Audito Rūmų 2012 m. metinėje ataskaitoje nurodytą rekomendaciją: „Komisija DG AGRI metinėje veiklos ataskaitoje turėtų taikyti panašų

metodą EŽŪFKP kaip ir atsietajai pagalbai už plotą, kuomet ji atsižvelgia į savo atitikties auditų rezultatus, vertindama kiekvienos mokėjimo agentūros klaidų lygį.“

Bendras atsakymas į 79–81 dalių pastabas.

Komisija sutinka, kad abiejų institucijų nustatytas klaidų lygis negali būti palygintas.

Pažymima, kad Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato 2012 m. likutinis klaidų lygis, apskaičiuotas EŽŪGF, atitinka Audito Rūmų nustatyto klaidų įverčio viršutinį ir žemutinį klaidos lygį.

82. Abi institucijos taiko skirtingus metodus klaidų lygiui apskaičiuoti. Kadangi Komisijai reikalinga informacija apie atskiras mokėjimo agentūras, ji tuo tikslu parengė savo metodiką.

83. Kaip Audito Rūmai pažymi 76 dalyje, Komisijai atlikus atsietosios tiesioginės pagalbos patikslinimus savo 2012 m. MVA, pastebimai išaugo numatomas likutinis klaidų lygis, kuris, Komisijos manymu, yra tinkamas atsižvelgiant į valstybių narių kontrolės statistinių duomenų trūkumus.

Komisija pažymi, kad Audito Rūmai 2012 m. metinėje ataskaitoje rekomendavo, kad šis principas turėtų būti taikomas visoms žemės ūkio išlaidoms.

84. Komisija mano, kad, nepaisant abejonių dėl patikimumo, valstybių narių atlikta kontrolė daugiau kaip 900 000 atvejų davė vertingų rezultatų ir į šį darbą negali būti tiesiog neatsižvelgta.

Taip pat žr. atsakymą į 82 dalies pastabas.

87. Kadangi Audito Rūmai, kaip nurodyta pavyzdyje, gali kitaip, nei yra nustačiusi Komisija ir pranešta valstybėms narėms, vertinti kiekybinį klaidų poveikį, jos nustatytas klaidų lygis bus visada didesnis. Tai nereiškia, kad Komisija, kuri yra už teisės aktų įgyvendinimą, prižiūrint Europos Teisingumo Teismui, atsakinga institucija, turėtų vertinti klaidos rimtumą taip, kaip Audito Rūmai.

Nustatydamą koregavimo sumą Komisija atsižvelgia į proporcingumo principą, pažeidimo tipą ir mastą ir nustatytų trūkumų finansinį poveikį. Grynai formalios klaidos ne visada kelia pavojų finansų valdymo patikimumui.

88. Kaip nurodyta atsakyme į 2011 ir 2012 m. metinių ataskaitų pastabas, Komisija laikosi nuomonės, kad kompleksinio paramos susiejimo įpareigojimo laikymasis nereiškia atitikimo BŽŪP išmokų kriterijui, todėl šių reikalavimų laikymosi kontrolė nepadedą nustatyti susijusių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo. Kompleksinis paramos susiejimas – tai mechanizmas, kuris leidžia bausti ūkininkus tada, kai jie nesilaiko taisyklių, kurios paprastai yra susijusios ne su BŽŪP, bet su kitų sričių politika ir yra taikomos visiems ES piliečiams, neatsižvelgiant į BŽŪP. Taigi Komisija mano, kad apskaičiuojant BŽŪP klaidų lygius neturėtų būti atsižvelgiama į sankcijas, taikomas dėl kompleksinės paramos reikalavimų nesilaikymo.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

90. Komisija nori pabrėžti, kad 2012 m. MVA ji iš esmės kitaip vertino valstybių narių statistinius duomenis. Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD iki 2011 m. taikė 25 % patikimumo ribą, siekdamas kompensuoti valstybių narių statistinių duomenų išsamumo trūkumą, tačiau Audito Rūmai kritikavo šį metodą, teigdami, kad jis nepatikimas. Todėl Komisija savo 2012 m. metinėje veiklos ataskaitoje atliko tolesnį statistinių duomenų vertinimą, naudodamasi iš sertifikavimo įstaigų, Komisijos audito ir Audito Rūmų audito gauta informacija. Susidarius skirtumui tarp audito įstaigos klaidos vertinimo ir valstybių narių kontrolės statistiniuose duomenyse nurodyto klaidų lygio, buvo taikomas koregavimas, kuriuo siekiama atspindėti, Komisijos nuomone, realistiškesnį klaidos lygį. Atsižvelgiant į Audito Rūmų rekomendaciją, pateiktą jos 2012 m. metinėje ataskaitoje, šis metodas 2013 m. MVA taikomas kitoms išlaidoms ir, visų pirma, kaimo plėtrai.

91. Apskaičiuodama likutinį klaidų lygį, Komisija įvertina, kokią poveikį nurodyti trūkumai galėjo turėti VN pateiktiems duomenims.

1 rekomendacija

Komisija pritaria Audito Rūmų nuomonei, kad reikėtų pagerinti administracines patikras ir patikras vietoje. Tokių patikrų tinkamumas yra tikrinamas ir (arba) vertinamas atliekant atitikties auditą, o rekomendacijos dėl patikrų pagerinimo teikiamos valstybėms narėms. Komisija taip pat reguliariai informuoja valstybes nares apie dažniausiai vykdančią auditą nustatytus faktus, skatindama taikyti geriausią praktiką.

Komisija šią rekomendaciją įgyvendina nuolat, kaip nurodyta toliau, ir sustiprina tam tikras priemones pagal BŽŪP reformą.

Pirma įtrauka. Kai Komisija, o iš tikrųjų Audito Rūmai nustato valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų, ji visomis turimomis priemonėmis skatina valstybes nares ištaisyti padėtį. Galimos taikyti priemonės yra atitikties patvirtinimo procedūra, kurią pritaikius atliekami finansiniai ištaisymai, ne tik apsaugantys ES biudžetą, bet ir yra reikšmingai skatinantys valstybes nares, reikalaujamas valstybėms narėms įgyvendinti trūkumų šalinimo veiksmų planus, EŽŪFKP mokėjimų nutraukimas. Naujajame horizontaliajame reglamente dėl BŽŪP kontrolės, finansavimo ir stebėsenos, kuris įsigalioja 2014 m. sausio mėn., įtrauktas sugriežtintas mechanizmas dėl mokėjimo sustabdymo valstybėms narėms, nesugebėjusioms įgyvendinti taisomųjų veiksmų plano.

Antra ir trečia įtraukos. Siekiant aptikti trūkumus, nuolat vykdomas pagalbos už plotą schemos apskritai ir ŽSIS konkrečiai auditas. Komisija laikosi labai griežto požiūrio į neveiksmingą ŽSIS taikymą ir valstybės narės turi padaryti skubius pakeitimus, kuriuos valstybės narės atidžiai stebi vykdydama paskesnę auditą.

2012 m. Komisija su valstybėmis narėmis pradėjo vykdyti projektą, kuris padeda nustatyti gilumines kaimo plėtros politikos srities klaidų priežastis. Visų valstybių narių paprašyta parengti veiksmų planus, siekiant sumažinti klaidų skaičių. Neatsiejama plano dalis – valstybių narių kontrolės kokybės pagerėjimas.

Bendras atsakymas į 92 ir 93 dalių pastabas

Pagal naująjį horizontalųjį reglamentą dėl BŽŪP kontrolės, finansavimo ir stebėsenos, kuris įsigalioja 2014 m. sausio mėn., bus reikalaujama, kad sertifikavimo įstaigos teiktų nuomonę dėl sandorių teisėtumo ir tvarkingumo. Tai reiškia, kad reikės mokėjimo agentūrų jau patikrintų sandorių naujos reprezentatyvios imties ir patvirtinti (arba ne) susijusius kontrolės statistinius duomenis. Tikimasi, kad šis papildomas darbas pagerins mokėjimo agentūrų statistinių duomenų kokybę.

Nepaisant to, valstybių narių bus prašoma papildomai patikrinti perduotus duomenis. 2012 m. vasarą žengtas svarbus žingsnis dėl 2012 paraiškų dėl tiesioginių išmokų teikimo metų kontrolės statistinių duomenų; valstybės narės perdavė ir tiesiogiai įtraukė statistinius duomenis į Komisijos CATS duomenų bazę, ir pradinis projekto vertinimas buvo labai teigiamas. Po visapusiškos peržiūros ir atlikus reikalingus pakeitimus, automatinis duomenų perdavimas bus pradėtas taikyti ir kitoms svarbioms BŽŪP išlaidų sritims.

2 rekomendacija

Komisija taip pat peržiūrės valstybėms narėms pateiktas gaires dėl statistinių duomenų parengimo ir, visų pirma, sieks suderinti atskirų sektorių gerąją patirtį. Gairės bus visų pirma peržiūrėtos siekiant automatizuoti statistinių duomenų parengimą, taip pat atsižvelgiant į BŽŪP reformos įgyvendinimo taisykles.

Antra pastraipa

Ši rekomendacija skirta valstybėms narėms. Komisija toliau prašys valstybių narių gerinti siunčiamų kontrolės duomenų tikrinimo ir parengimo vidaus procedūras.

94. Sertifikavimo įstaigos vykdo tikrinimus, kai jos turi tai padaryti pagal ES taisykles, ir tai apima palyginti nedidelio sandorių skaičiaus kontrolę. Šiuo nauju horizontaliuoju reglamentu dėl BŽŪP kontrolės, finansavimo ir stebėsenos, kuris bus priimtas 2014 m. pradžioje, reikalaujama, kad sertifikavimo įstaigos prieš priimdamos nuomonę dėl išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo atliktų gerokai daugiau ir išsamesnių patikrų.

3 rekomendacija

Pirma pastraipa

Komisija mano, kad pagal naują horizontalųjį reglamentą dėl BŽŪP kontrolės, finansavimo, ir stebėsenos, kuris įsigalioja 2014 m. sausio mėn., bus reikalaujama, kad sertifikavimo įstaigos teiktų nuomonę dėl sandorių teisėtumo ir tvarkingumo. Tai reiškia, kad reikės mokėjimo agentūrų jau patikrintų sandorių naujos reprezentatyvios imties ir patvirtinti (arba ne) susijusius kontrolės statistinius duomenis. Išsamios gairės yra gerokai patobulintos ir jose nurodyta, kaip šis darbas turėtų būti atliktas.

Pirma įtrauka. Gairėse siūloma, kad sertifikavimo įstaiga pakartotų mokėjimo agentūrų patikrų reprezentatyvią imtį.

Antra įtrauka. Komisija jau pasiūlė atlikti pakartotinę mokėjimo agentūrų patikrų reprezentatyvią imtį 2014 paraiškų teikimo metais.

Trečia įtrauka. Tikimasi, kad šis papildomas darbas padės pagerinti mokėjimo agentūrų statistinių duomenų kokybę ir kartu su sertifikavimo įstaigos nuomone padės pagerinti patikinimo laipsnį.

95. Žr. atsakymus į 58–62 dalių pastabas.

Siekiant išvengti duomenų perdavimo keletą kartų, turint omenyje tokių duomenų parengimo didelę administracinę naštą valstybėms narėms, būtina nustatyti optimalų laikotarpį, per kurį tokie duomenys turėtų būti gauti.

96. Dokumentų peržiūrų apimtis yra ribota, ir tokia peržiūra netinka siekiant atskirai patikrinti kiekvieną duomenų punktą. Toks darbas nėra įmanomas, jei nėra proporcingai paskirstytų pastangų (statistiniai duomenys yra visų pirma rengiami remiantis apie 900 000 patikrų vietoje rezultatais).

97. Žr. atsakymus į 66–69 dalių pastabas.

4 rekomendacija

Komisija pabrėžia, kad įvairios veiklos priežastys lėmė tai, kad statistinių duomenų siuntimo terminai yra skirtingi, ir taip nėra vien tik dėl MVA teikimo priežasčių. Komisija pažymi, kad siekiant išvengti duomenų perdavimo keletą kartų, turint omenyje tokių duomenų parengimo didelę administracinę naštą valstybėms narėms, būtina nustatyti optimalų laikotarpį, per kurį tokie duomenys turėtų būti gauti.

Komisija peržiūrėjo statistinių duomenų gavimo terminus. 2012 m. Komisija atliko tiesioginių išmokų kontrolės duomenų automatiško perdavimo bandymą. Taigi, tie duomenys buvo perduoti automatiškai 2013 m. liepos mėn., ir pradinis jų išsamumo ir kokybės vertinimas yra teigiamas. Bus padaryti reikalingi pakeitimai, kad visus susijusius statistinius duomenis būtų galima siųsti automatiškai. Tai leis sumažinti ataskaitų klaidų riziką, ir užtikrins, kad toks pat metodas būtų taikomas visose valstybėse narėse.

Be to, politiniame susitarime dėl horizontaliojo reglamento dėl BŽŪP kontrolės, finansavimo ir stebėsenos įvesta nuostata, suteikianti Komisijai teisę sustabdyti mokėjimus valstybėms narėms dėl tų statistinių duomenų, kurie nebuvo atsiųsti per nurodytą terminą.

Europos teisės aktų leidėjas pasirinko aiškią poziciją vykdant BŽŪP reformą pagerinti esamas patikinimo sudėtinės dalis, todėl Komisija neketina išsamiai tikrinti kontrolės statistikai naudotų duomenų, nes tai susilpnintų bendro valdymo principą.

Nors kai kuriais atvejais kontrolės statistika yra tikrinama, tai nėra pagrindinis atitikties patvirtinimo procedūros tikslas. Taip pirmiausia yra siekiama patikrinti valdymo ir kontrolės sistemas ir atsižvelgti į Audito Rūmų patikinimo pareiškimo rezultatus. Dėl elementų, kurių auditą ir patikrą turi atlikti Komisijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato auditoriai su esamais ištekliais, įvairovės yra neįmanoma laikytis Audito Rūmų pasiūlymo, nepadarant neigiamo poveikio pagrindinei veiklai ir finansiniams ištaisymams, padarytiems siekiant apginti ES finansinius interesus. Vis dėlto, Komisija vykdo statistinių duomenų pagrindą sudarančių elementų auditą, siekdama išsklaidyti abejones dėl kai kurių iš jų; tokie elementai yra taip pat naudojami siekiant parengti vietoje tikrinamų sandorių pavyzdį. Be to, rengdamos nuomonę dėl teisėtumo ir tvarkingumo, sertifikavimo įstaigos turės skirti daugiau dėmesio statistinių duomenų ataskaitoms..

Bendri atsakymai į 98–99 dalių pastabas

2012 m. MVA atsietajai tiesioginei pagalbai (t. y. 65 % BŽŪP išlaidų) Komisija pradėjo taikyti naują metodą, kurį ji apibūdino savo atsakyme į 69 dalies pastabas. Komisijos apibendrinamojoje ataskaitoje teigiama, kad Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD 2013 m. MVA taikys šį metodą kitoms BŽŪP išlaidų sritims. Tai rekomendavo ir Audito Rūmai 2012 m. metinėje ataskaitoje.

Komisija neteigia, kad jos atlikti valstybių narių kontrolės statistinių duomenų koregavimai yra statistiškai teisingi, tačiau mano, kad tai yra labiausiai pagrįsti skaičiavimai, neturint jokių kitų patikimų duomenų.

Komisijos apskaičiuotas likutinis klaidų lygis yra pagrįstas ne tik valstybių narių kontrolės statistika, bet ir kita atitinkama informacija, paremta profesine patirtimi, visų pirma, Komisijos ir Audito Rūmų audito rezultatais ir sertifikavimo įstaigų nustatytais faktais.

5 rekomendacija.

Antra pastraipa.

Nuo 2014 paraiškų teikimo metų sertifikavimo įstaigos turės sistemingai tikrinti EŽŪGF ir EŽŪFKP reprezentatyvias imtis, siekdamos nustatyti mokėjimo agentūrų administracinės kontrolės ir kontrolės vietoje patikimumą. Komisijos parengtomis gairėmis siekiama užtikrinti, kad šis darbas būtų atliktas remiantis griežta statistine metodika ir kad jos rezultatai pagerintų patikinimą dėl sandorių teisėtumo ir tvarkingumo, ir nurodytų tikrą kiekvienos valstybės narės ir kiekvieno fondo likutinį klaidų lygį. Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD sugriežtins sertifikavimo įstaigų priežiūrą, kad gautų patikinimą dėl savo naujos veiklos teisėtumo ir tvarkingumo srityje. Tai leistų Komisijai palaipsniui sumažinti poreikį atskirai tikslinti (kaip yra dabar) valstybių narių pateiktą statistiką.

Tuo tarpu, siekdama reikalingo stabilumo, Komisija pradės taikyti peržiūrėtą integruotą metodą, kurį Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas taikė 2012 m. metinėje veiklos ataskaitoje, ir kitoms BŽŪP priemonėms, visų pirma, kaimo plėtros priemonėms, kaip rekomenduoja Audito Rūmai savo 2012 m. metinėje ataskaitoje.